

EDUSKUNNAN VASTAUS 348/2010 vp

Hallituksen esitys kuvaohjelmalainsäädännön uudistamiseksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä kuvaohjelmalainsäädännön uudistamiseksi (HE 190/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Sivistysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (SiVM 13/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat kolme lausumaa:

1. Eduskunta edellyttää, että kuvaohjelmalain säätämisen johdosta Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskukselle turvataan laajenevien velvoitteiden mukainen riittävä

rahoitus niin, ettei lasten mediasuojelun kannalta merkittävän uudistuksen menestyksellinen toteutuminen vaarannu.

2. Eduskunta edellyttää, että kuvaohjelmalainsäädännön toimivuus ja uudistuksen vaikutukset lapsille turvalliseen media-ympäristöön arvioidaan niin, että selvitys voidaan antaa sivistysvaliokunnalle keväätistuntokaudella 2014.
3. Eduskunta edellyttää, että turvallisuusselvityslainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteyteen otetaan myös kuvaohjelmalainsäädännön tarkoittaman kuvaohjelmaluokittelijan rikostaustan selvittämiseen liittyvät valvonnalliset säännökset.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Kuvaohjelmalaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään kuvaohjelmien tarjoamista koskevista rajoituksista lasten suojelemiseksi.

2 §

Sovelletamisala

Tätä lakia sovelletaan kuvaohjelman tarjoamiseen ja sen valvontaan Suomessa, jos ohjelmaa tarjotaan sellaisessa televisiotoiminnassa tai tilausohjelmalvelussa, johon sovelletaan televisio- ja radiotoiminnasta annettua lakia (744/1998). Muuhun kuvaohjelman tar-

joamiseen ja sen valvontaan Suomessa lakia sovelletaan, jos:

1) ohjelmaa tarjoaa yhteisö tai elinkeinonharjoittaja, joka on rekisteröity Suomessa tai jolla on toimipaikka Suomessa;

2) ohjelmaa tarjoaa henkilö, joka on Suomen kansalainen tai jolla on vakinainen asuinpaikka Suomessa; tai

3) päätös ohjelman tarjoamisesta on tehty Suomessa.

Sellaiseen kuvaohjelmaan, joka sisältyy Suomen ulkopuolelta alkunsa saavaan ohjelmistoon ja jota tarjotaan Suomessa samanaikaisesti alkuperäisen lähetyksen kanssa, sovelletaan ainoastaan, mitä 4 §:n 1—3 momentissa sekä 7 ja 25—29 §:ssä säädetään.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kuvaohjelmalla* elokuvaa, televisio-ohjelmaa, peliä tai muuta liikkuvina kuvina teknisin keinoin katseltavaksi tarkoitettua sisältöä;

2) *yleisöllä* vapaasti valikoituvaa tai lukumäärältään suurta henkilöiden joukkoa;

3) *kuvaohjelman tarjoamisella* sitä, että yleisölle saatetaan katseltavaksi kuvaohjelma;

4) *kuvaohjelman tarjoajalla* sitä, joka saattaa kuvaohjelman yleisölle katseltavaksi;

5) *luokittelulla* kuvaohjelman katsomiseen perustuvaa arviointia siitä, onko kuvaohjelma omiaan vaikuttamaan haitallisesti tiettyä ikää nuoremman lapsen kehitykseen.

2 luku

Kuvaohjelman tarjoaminen

4 §

Ilmoitus kuvaohjelmien tarjoamisesta

Kuvaohjelman tarjoajan on tehtävä ilmoitus Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskukselle ryh-

tyessään tarjoamaan kuvaohjelmia. Ilmoitus on tehtävä, kun ohjelmia tarjotaan taloudellisessa tarkoituksessa ja säännöllisesti. Ilmoitusta ei tehdä, jos tarjotaan ainoastaan kuvaohjelmia, joita ei 9—11 §:n nojalla tarvitse luokitella ja merkitä.

Ilmoituksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

1) kuvaohjelman tarjoajan nimi, toiminimi, yhteystiedot ja kotipaikka;

2) kuvaus kuvaohjelman tarjoamistavasta;

3) kuvaohjelman tarjoamispaikan yhteystiedot.

Keskuksen on annettava viikon kuluessa vahvistus ilmoituksen vastaanottamisesta. Jos 2 momentin mukaisissa tiedoissa tapahtuu muutoksia, niistä on ilmoitettava viipymättä keskukselle.

Kuvaohjelman tarjoajan on toimitettava keskukselle tieto kalenterivuoden aikana tarjoamiensa 16 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kuvaohjelmien määrästä. Tieto on toimitettava seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Keskuksen pyynnöstä kuvaohjelman tarjoajan on toimitettava keskukselle luettelo näiden kuvaohjelmien nimikkeistä.

5 §

Kuvaohjelman tarjoaminen

Kuvaohjelman saa tarjota, jollei 9—11 §:ssä toisin säädetä, vain, jos se on luokiteltu siten kuin 16 §:n 1 momentissa säädetään ja siihen tai sen yhteyteen on tehty selvästi havaittava merkintä ikärajasta ja sisällöstä tai se on 16 §:n 3 momentissa tarkoitettu kuvaohjelma ja siihen tai sen yhteyteen on tehty selvästi havaittava merkintä ikärajasta ja sisällöstä. Jos kyseessä on 16 §:n 2 momentissa tarkoitettu kuvaohjelma, sen saa tarjota vain, jos siihen tai sen yhteyteen on tehty selvästi havaittava merkintä 18 vuoden ikärajasta.

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus määrää 1 momentissa tarkoitettujen ikäraja- ja sisältömerkintöjen ulkoasun.

6 §

Kuvaohjelman ikärajan noudattaminen

Alaikäiselle kuvaohjelman tarjoaminen on kielletty, jos ohjelman ikäraja on 18 vuotta.

Edellä 1 momentista poiketen ohjelma, jonka ikäraja on 18 vuotta, voidaan lähettää televisio-ohjelmistossa sellaiseen aikaan, jolloin 18 vuotta nuoremmat eivät tavallisesti katso televisiota, tai televisio-ohjelmasta, jonka vastaanottamiseen tarvitaan suojauksen purkulaite.

Kuvaohjelman tarjoajan on huolehdittava siitä, ettei kuvaohjelma, jonka ikäraja on 7, 12 tai 16 vuotta, ole tätä ikärajaa nuoremmalla lapsella katseltavana. Tällaisia toimenpiteitä ovat:

1) ohjelman lähettäminen televisio-ohjelmistossa sellaiseen aikaan, jolloin lapset eivät tavallisesti katso televisiota, jos ohjelman vastaanottamiseen ei tarvita suojauksen purkulaitetta;

2) ohjelman saatavilla pitäminen siten, että sen yhteydessä on käytettävissä palvelu, jolla voidaan estää ohjelman katseleminen;

3) muulla tavoin ohjelmaa tarjottaessa iän tarkistaminen.

Ohjelman voi julkisesti esittää enintään kolme vuotta ohjelmalle luokiteltua ikärajaa, 7, 12 tai 16 nuoremmalle silloin, kun lapsi on 18 vuotta täyttäneen seurassa.

Kuvaohjelman tarjoajan on tiedotettava ikärajoista ja muista lasten suojelemista edistävistä keinoista ohjelmien tarjoamisen yhteydessä.

7 §

Ulkomaisten televisiolähetyksen edelleen lähettäminen

Suomen ulkopuolelta alkunsa saavia televisio-ohjelmistojen koskevassa markkinoinnissa on tiedotettava, että ohjelmisto voi sisältää lapsen kehitykselle haitallisia kuvaohjelmia ja että ohjelmistoon sisältyviä ohjelmia ei ole luokiteltu ja merkitty tämän lain mukaisesti. Tällainen tiedotus on sisällytettävä myös edelleen lähetet-

tävään ohjelmistoon, jollei se ole teknisesti mahdollonta tai aiheuta kohtuutonta vaivaa.

8 §

Käytännönsäännöt

Kuvaohjelmien tarjoajat voivat laatia käytännönsäntöjä hyvän kuvaohjelmien tarjoamisen tavan ja mediakasvatuksen edistämiseksi. Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus voi tarkastaa, että käytännönsännöt ovat tämän lain mukaisia.

3 luku

Kuvaohjelman luokittelu

9 §

Sisällön perusteella luokittelusta ja merkitsemisestä vapautettu kuvaohjelma

Kuvaohjelmaa ei tarvitse luokitella ja merkitä, jos se:

1) sisältää yksinomaan opetuksellista tai sivistyksellistä aineistoa;

2) sisältää yksinomaan musiikkia, urheilua tai toisinnoksia liikunta-, kulttuuri- tai hartaustilaisuuksista taikka muista vastaavista tilaisuuksista tai tapahtumista;

3) sisältää yksinomaan askartelua, hyvinvointia, keskustelua, leikkiä, muotia, puutarhanhoitoa, rakentamista, ruuanlaittoa, sisustamista, tietokilpailuja, visailuja tai muita vastaavia kaikenikäisille tarjottavia aiheita;

4) sisältää yksinomaan tavaroiden tai palvelujen markkinointiaineistoa;

5) sisältää yksinomaan aatteellisesta tai poliittisesta toiminnasta tiedottavaa aineistoa;

6) sisältää ajankohtaista uutisaineistoa;

7) on sisällöltään suora lähetys.

Edellä 1 momentin 4 kohdasta poiketen kuvaohjelma, joka sisältää vain kuvaohjelmien markkinointiaineistoa, on luokiteltava.

10 §

Valmistustarkoituksen perusteella luokittelusta ja merkitsemisestä vapautettu kuvaohjelma

Kuvaohjelmaa ei tarvitse luokitella ja merkitä, jos se:

1) pidetään saatavilla sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetussa laissa (460/2003) tarkoitettussa verkkojulkaisussa ja on valmistettu tai hankittu julkaisun toimittamisen yhteydessä;

2) pidetään saatavilla yksityisten henkilöiden valmistamia ohjelmia tarjoavassa palvelussa ja on valmistettu yksityisen henkilön toimesta harastustarkoituksessa;

3) tarjotaan koulutus- tai muussa sivistystoiminnassa ja on valmistettu koulutus- tai muun sivistystoiminnan yhteydessä;

4) on peli, jota pidetään saatavilla pelejä tarjoavassa palvelussa, jonka tarjoaja noudattaa tällaista palvelua varten laatimiaan ja 8 §:n mukaisesti tarkastettuja käytännesääntöjä.

11 §

Luvan perusteella luokittelusta ja merkitsemisestä vapautettu kuvaohjelma

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus voi antaa hakemuksesta luvan tarjota kuvaohjelmia niitä tämän lain mukaisesti luokittelematta ja merkitsemättä kuvaohjelmien tarjoamista varten järjestettävässä erityisessä tilaisuudessa.

Lupa voidaan antaa yhtä tilaisuutta varten tai määräajaksi. Lupa voidaan liittää kuvaohjelmien esityspaikkaa ja -aikaa sekä katsojien ikää koskevia ehtoja.

Lupa voidaan peruuttaa, jos luvan saaja rikoo tätä lakia tai luvan ehtoja tai jos esitettyjen kuvaohjelmien sisältö antaa siihen muuten aihetta. Lupa voidaan peruuttaa myös, jos keskukselle on lupaa haettaessa annettu virheellisiä tietoja.

12 §

Oikeus luokitella kuvaohjelma

Kuvaohjelman saa luokitella ainoastaan 13 §:n mukaisesti hyväksytty kuvaohjelmaluokittelija sekä Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen palveluksessa oleva virkamies, jonka tehtäviin luokittelu kuuluu.

13 §

Kuvaohjelmaluokittelijaksi hyväksyminen ja luokittelijakoulutus

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus hyväksyy kuvaohjelmaluokittelijaksi 18 vuotta täyttäneen tehtävään sopivan henkilön, joka:

1) on suorittanut hyväksytysti 2 momentissa tarkoitetun kuvaohjelmaluokittelijakoulutuksen; tai

2) on suorittanut hyväksytysti aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden hyväksymisen hakemista 2 momentissa tarkoitetun kertauskoulutuksen, jos kuvaohjelmaluokittelijaksi hyväksymistä hakeva on jo aikaisemmin hyväksytty kuvaohjelmaluokittelijaksi 1 kohdan perusteella.

Koulutus kuvaohjelmaluokittelijaksi ja kertauskoulutus sisältävät ainakin tämän lain säännöksiin, lapsen kehitykseen, kuvaohjelman luokitteluun ja luokittelun perusteisiin sekä sananvapauteen liittyvät opetusaiheet. Keskus määrää vaatimukset, jotka kuvaohjelmaluokittelijakoulutuksen ja kertauskoulutuksen tulee täyttää.

Kuvaohjelmaluokittelijaksi hyväksyminen on voimassa viisi vuotta. Kuvaohjelmaluokittelijaksi hyväksytylle on annettava todistus siitä, että hänet on hyväksytty kuvaohjelmaluokittelijaksi.

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen tulee ennen hyväksyntäpäätöksen tekemistä pyytää hakijalta nähtäväksi rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu ote rikosrekisteristä henkilön sopivuuden arvioimiseksi. Rikostaustan selvittämiseksi tämän lain nojalla esitetty rikosrekisteriote ei saa olla kuutta kuukautta vanhempi.

Rekisteriotteen nähtäväksi esittäneen henkilön henkilötietoihin saadaan tehdä ainoastaan merkinnät rikosrekisteriotteen esittämisestä ja otteen tunnistetiedoista. Henkilö, joka on tämän lain mukaan saanut rikosrekisteriotteen nähtäväksi, ei saa ottaa siitä jäljennöstä. Rikosrekisteriote on palautettava otteen esittäneelle henkilölle viipymättä.

14 §

Kuvaohjelmaluokittelijana toimiminen

Kuvaohjelmaluokittelijan ja 12 §:ssä tarkoitetun virkamiehen on tehtävä luokittelu itsenäisesti ja riippumattomasti.

Kuvaohjelmaluokittelijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. Kuvaohjelmaluokittelijan vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus valvoo kuvaohjelmaluokittelijoiden toimintaa ja ylläpitää rekisteriä kuvaohjelmaluokittelijoista. Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksesta annetun lain (/) 5 §:n mukaisesti.

15 §

Lapsen kehitykselle haitallinen kuvaohjelma

Lapsen kehitykselle haitallisena pidetään kuvaohjelmaa, joka väkivaltaisuutensa tai seksuaalisen sisältönsä vuoksi tai ahdistusta aiheuttamalla taikka muulla näihin rinnastettavalla tavalla on omiaan vaikuttamaan haitallisesti lapsen kehitykseen.

Kuvaohjelman haitallisuutta arvioitaessa on otettava huomioon, millaisessa yhteydessä ja miten tapahtumat ohjelmassa kuvataan.

16 §

Kuvaohjelman luokittelu ja merkintä 18 vuoden ikärajasta

Jos kuvaohjelma on 15 §:ssä tarkoitettulla tavalla haitallinen lapsen kehitykselle, sille on oh-

jelman sisällön mukaan luokiteltava 7, 12, 16 tai 18 vuoden ikäraja ja annettava ohjelman sisältöä kuvaava symboli. Jos ohjelmaa ei ole pidettävä lapsen kehitykselle haitallisena, se on luokiteltava tarjottavaksi kaikenikäisille.

Jos kyseessä on ohjelma, joka on yksiselitteisesti tarkoitettu tarjottavaksi ainoastaan 18 vuotta täyttäneille, ohjelmaa ei luokitella. Tällaisen ohjelman saa tarjota vain, jos siihen tai sen yhteyteen on tehty selvästi havaittava merkintä 18 vuoden ikärajasta.

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus voi hyväksyä ohjelmalle Euroopan unionin alueella annetun ikärajan ja sisältöä kuvaavan symbolin Suomessa käytettäväksi tässä laissa tarkoitettulla tavalla ilman, että ohjelma luokitellaan Suomessa.

17 §

Kuvaohjelman ilmoittaminen luetteloon

Kuvaohjelman tarjoajan on ilmoitettava 16 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettu kuvaohjelma 18 §:ssä tarkoitettuun kuvaohjelmaluetteloon.

Ilmoituksessa on mainittava:

- 1) ilmoituksen tekijä;
- 2) ohjelman luokittelija ja luokittelupäivä Suomessa;
- 3) ohjelman alkuperäinen ja kotimainen nimi, kesto ja valmistusvuosi;
- 4) ohjelman valmistaja ja valmistusmaa;
- 5) kuvaohjelman ikäraja ja sisältöä kuvaavat symbolit;
- 6) selostus ohjelman pääsisällöstä.

Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos kuvaohjelma on jo ilmoitettu 18 §:ssä tarkoitettuun luetteloon.

18 §

Kuvaohjelmaluettelo

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus ylläpitää julkista kuvaohjelmaluetteloa. Kuvaohjelmaluetteloon merkitään 17 §:n 2 momentin 2—6 kohdan mukaiset tiedot sekä tieto 21 ja 30 §:n mukaisista toimenpiteistä.

4 luku

Viranomainen ja valvonta

19 §

Valvontaviranomainen

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus valvoo tämän lain noudattamista.

20 §

Yleisöpalautte

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus ottaa vastaan lapsen kehitykselle haitallisten kuvaohjelmien tarjoamista koskevaa yleisöpalautetta.

Keskus antaa vahvistuksen yleisöpalautteen vastaanottamisesta. Jos palaute aiheuttaa toimenpiteitä, keskus toimittaa siitä tiedon palautteen antajalle.

21 §

Kuvaohjelman ottaminen luokiteltavaksi

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus ottaa kuvaohjelman luokiteltavakseen perustellusta vaatimuksesta tai jos on muutoin syytä epäillä, ettei ohjelmaa ole luokiteltu tämän lain mukaisesti.

Keskus voi luokitella aikaisemmin luokitellun kuvaohjelman uudelleen, jos on ilmeistä, että ajan kulumisen ja yhteiskunnallisten arvostusten muutos on johtanut siihen, ettei ohjelman aikaisempi luokittelu ole enää tarkoituksenmukainen.

Kuvaohjelman tarjoajan on keskuksen pyynnöstä toimitettava tässä pykälässä tarkoitettu kuvaohjelma korvauksetta keskuksen käyttöön.

22 §

Kuvaohjelmaluokittelijaksi hyväksymisen peruuttaminen

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus voi peruuttaa kuvaohjelmaluokittelijaksi hyväksymisen, jos:

1) kuvaohjelmaluokittelijaksi hyväksytty ei enää täytä 13 §:n 1 momentissa säädettyjä hyväksymisen edellytyksiä;

2) kuvaohjelmaluokittelija on tuomittu lainvoimaisella tuomiolla sellaisesta rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton kuvaohjelmaluokittelijaksi;

3) kuvaohjelmaluokittelija on tahallaan tai toistuvasti menetellyt luokittelijana olennaisesti virheellisesti.

Keskus voi 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hyväksymisen peruuttamisen sijasta antaa kuvaohjelmaluokittelijalle varoituksen, jos hyväksymisen peruuttaminen olisi hänen oloihinsa nähden kohtuutonta.

23 §

Merkintöjen tarkastaminen

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksella on oikeus tehdä kuvaohjelman tarjoajan toimitilassa ja muussa vastaavassa toimintapaikassa tarkastus sen toteamiseksi, että kuvaohjelmissa on vaadittavat merkinnät.

Keskus voi päätöksellään valtuuttaa toisen viranomaisen tarkastamaan merkinnät. Ulkopuolinen asiantuntija voi keskuksen pyynnöstä avustaa tarkastuksessa.

24 §

Tarkastus

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksella ja 23 §:n 2 momentissa tarkoitettulla asiantuntijalla on oikeus päästä kuvaohjelman tarjoajan sellaisiin toimitiloihin ja muihin vastaaviin toimintapaikkoihin, joissa säilytetään tarjottaviksi tarkoitettuja tai tarjottavina olevia kuvaohjelmia, sekä saada korvauksetta kaikki merkintöjen tar-

kastuksen kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset, asiakirjat ja muu aineisto. Tarjoajan on muutoinkin avustettava tarkastuksessa. Tarkastusta ei saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Keskuksella on oikeus ottaa haltuunsa sellainen kuvaohjelma, jossa ei ole 5 §:n mukaisia merkintöjä, jos se on välttämätöntä merkitsemätömiin kuvaohjelmien tarjoamisen estämiseksi, sekä tarkastuksen kohteena oleva muu aineisto, jos se on välttämätöntä tarkastuksen tekemiseksi. Jos kuvaohjelmien merkinnöissä on vain vähäisiä puutteita, keskuksen tulee kuvaohjelmia haltuun ottamatta asettaa kohtuullinen määräaika puutteen poistamiseksi.

Aineiston haltuunotosta on merkintätarkastuksen yhteydessä laadittava pöytäkirja, jossa on mainittava haltuunoton tarkoitus ja haltuun otettu aineisto. Kuvaohjelmat, joissa ei ole 5 §:n mukaisia merkintöjä, tulee palauttaa, kun lainmukaista perustetta niiden hallussapitoon ei enää ole. Muu aineisto on palautettava viipymättä, kun sitä ei enää tarvita.

25 §

Huomautus ja uhkasakko

Jos kuvaohjelman tarjoaja laiminlyö 6 §:n 2—5 momentissa tai 7 §:ssä säädettyjä velvollisuuksiaan, Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus voi kehottaa kuvaohjelman tarjoajaa täyttämään velvollisuutensa. Keskus voi asettaa kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

5 luku

Maksut

26 §

Valvontamaksu

Kuvaohjelmien tarjoamisen valvonnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi peritään Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskukselle valvontamaksu.

Valvontamaksun on velvollinen suorittamaan yhteisö ja henkilö, jota koskee 4 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus.

Maksu peritään ensimmäisen kerran siltä kalenterivuodelta, jonka aikana kuvaohjelmien tarjoaminen aloitetaan. Valvontamaksua tai osaa siitä ei palauteta, jos toiminnan harjoittaja lopettaa toimintansa kesken kalenterivuoden.

27 §

Valvontamaksun suuruus

Kuvaohjelman tarjoamisen vuosittaiset valvontamaksut ovat:

- 1) alueellinen televisio-ohjelmisto 100 euroa;
- 2) kuvaohjelmia julkisina esityksinä tarjoava toimipaikka ja muu vastaava toimintapaikka 200 euroa;
- 3) kuvaohjelmia tallenteina tarjoava toimipaikka ja muu vastaava toimintapaikka 100 euroa;
- 4) tilausohjelmalvelu 400 euroa;
- 5) ulkomailta edelleen lähetettyjä televisiolähetyksiä välittävän toimijan ohjelmistokokonaisuus 400 euroa;
- 6) valtakunnallinen televisio-ohjelmisto 600 euroa.

28 §

Valvontamaksun määrääminen ja periminen

Valvontamaksu peritään kalenterivuosittain. Maksun määrää maksettavaksi Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus.

Maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottooperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä säädetyn korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta keskus voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jäisi tätä pienemmäksi.

29 §

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen suoritteista perittävät maksut

Tämän lain mukaisista Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen ja kuvaohjelmalautakunnan suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

6 luku

Oikaisuvaatimusmenettely ja muutoksenhaku

30 §

Oikaisuvaatimusmenettely

Kuvaohjelmaluokittelijan tekemään luokittelupäätökseen saa siihen tyytymätön asianosainen vaatia oikaisua Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskukselta. Oikaisuvaatimusmenettelyä säädetään hallintolaissa (434/2003).

31 §

Muutoksenhaku Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen päätökseen

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen tekemään kuvaohjelman luokittelupäätökseen haetaan muutosta valittamalla kuvaohjelmalautakuntaan. Valituksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Lautakunnan on käsiteltävä valitus kiireellisenä.

Muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun keskuksen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen saa siihen tyytymätön asianosainen hakea oikaisua 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus tehdään keskukselle.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea valittamalla muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Keskus voi luokittelua koskevassa päätöksessään määrätä päätöksen noudatettavaksi, vaikka se ei ole lainvoimainen.

32 §

Kuvaohjelmalautakunta

Kuvaohjelmalautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä neljä muuta jäsentä, joista kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Valtioneuvosto määrää jäsenet ja varajäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Lautakunnan jäsenten esteellisyyteen sovelletaan tuomarin esteellisyyttä koskevia säännöksiä. Lautakunnan jäsenet vannovat tuomarinvalan tai antavat tuomarinvakuutuksen siten kuin oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 6 a ja 7 §:ssä säädetään, jos he eivät ole sitä aikaisemmin tehneet.

Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita. Muista jäsenistä ja varajäsenistä tulee osan olla perehtyneitä lasten kehitystä koskeviin kysymyksiin ja osan kuvalliseen viestintään. Lautakunta voi käyttää apunaan asiantuntijoita.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, lasten kehitystä koskeviin kysymyksiin perehtynyt jäsen ja vähintään yksi muu jäsen on läsnä. Lautakunnan päätökseksi tulee se mielipide, jota jäsenten enemmistö on kannattanut. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee se mielipide, joka on valittajalle edullisempi.

33 §

Muutoksenhaku kuvaohjelmalautakunnan päätökseen

Kuvaohjelmalautakunnan päätökseen voi hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa, valittamalla korkeimmalle hallinto-oikeudelle 14 päivän kuluessa lautakunnan päätöksen tiedoksisaannista. Kor-

keimman hallinto-oikeuden on käsiteltävä valitus kiireellisenä.

7 luku

Erinäiset säännökset

34 §

Luokiteltavaksi toimitetun kuvaohjelman julkisuus

Kuvaohjelmaluokittelijalle tai Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskukselle toimitettu kuvaohjelma on pidettävä salassa, jos ei ole ilmeistä, että tiedon antaminen siitä ei loukkaa kuvaohjelmaan liittyviä tekijänoikeuksia tai aiheuta tarjoajalle tai muulle asiaan osalliselle taloudellista vahinkoa tai vaarana luokittelun tarkoituksen toteutumista. Keskuksen asiakirjoihin sovelletaan muutoin, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

35 §

Virka-apu

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksella on oikeus saada poliisi-, tulli- ja rajavartiolaitoksen omaisilta tarpeellista virka-apua 23 ja 24 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa.

36 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) jättää tekemättä ilmoituksen kuvaohjelmien tarjoamisesta taikka toimittamatta tiedon kuvaohjelmien määrästä tai luettelon kuvaohjelmien nimikkeistä siten kuin 4 §:ssä säädetään,

2) tarjoaa kuvaohjelman, jota ei ole luokiteltu ja merkitty siten kuin 5 §:ssä säädetään,

3) luokittelee kuvaohjelman ilman 12 §:ssä tarkoitettua oikeutta toimia kuvaohjelmaluokittelijana,

4) jättää tekemättä 17 §:ssä säädetyn ilmoituksen kuvaohjelmaluetteloon tai

5) jättää toimittamatta kuvaohjelman Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen käyttöön 21 §:ssä tarkoitettussa tilanteessa,

on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain (39/1889) 17 luvun 18 b §:n mukaan tai jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kuvaohjelmarikkomuksesta* sakoon.

37 §

Tarkemmat säännökset

Säännökset kuvaohjelmalautakunnan koostumisesta, puheenjohtajan tehtävistä, päätösten ja lausuntojen allekirjoittamisesta, jäsenien palkkioista sekä asioiden valmistelusta kuvaohjelmalautakunnassa annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännökset 23 ja 24 §:ssä tarkoitettujen merkintöjen tarkastajan tunnistamisesta.

8 luku

Voimaantulo

38 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan kuvaohjelmien tarkastamisesta annettu laki (775/2000).

39 §

Siirtymäsäännökset

Valtion elokuvatarkastamossa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat kuvaohjelman tarkastamista koskevat asiat raukeavat.

Valtion elokuva-autakunnassa tai tuomioistuimessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat käsitellään tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti,

kuitenkin siten, että kuvaohjelmalle luokitellaan 7, 12, 16 tai 18 vuoden ikäraja tai ohjelma luokitellaan tarjottavaksi kaikenikäisille.

Ennen tämän lain voimaantuloa 18 vuotta nuoremmille esitettäväksi ja levitettäväksi hyväksytyjen kuvaohjelmien tarkastusta koskevissa päätöksissä määrätty 15 vuoden ikäraja muutuu tämän lain voimaan tullessa 16 vuoden ikärajaksi sekä 13 ja 11 vuoden ikärajat 12 vuoden ikärajaksi.

Ennen tämän lain voimaantuloa tarjottu kuvaohjelma, josta ei ole tehty tarkastusta koskevaa päätöstä ennen lain voimaantuloa, on luokiteltava siten kuin tässä laissa säädetään. Valtion elokuvatarkastamon ylläpitämään pelien ikärajatietokantaan ennen lain voimaantuloa ilmoitetut

ohjelmat voidaan kuitenkin tarjota ilman 16 §:n 3 momentissa tarkoitettua Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen hyväksymistä.

Jos ennen tämän lain voimaantuloa tarjottu kuvaohjelma, josta on tehty tarkastusta koskeva päätös ennen lain voimaantuloa, tarjotaan uudelleen tallenteena, on se luokiteltava tämän lain mukaisesti.

Jos ennen tämän lain voimaantuloa tarjottu kuvaohjelma, josta on tehty tarkastusta koskeva päätös, luokitellaan sisältöä kuvaavan symbolin antamiseksi kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta, ei luokittelusta peritä maksua valtion maksuperustelain nojalla.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tarkoitus

Kuvaohjelmien tarjoamisen valvontaa ja kansallista mediakasvatuksen koordinoitua ja edistämistä varten on Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus, joka on opetus- ja kulttuuriministeriön alainen.

2 §

Tehtävät

Sen lisäksi, mitä kuvaohjelmalaissa (/) säädetään, Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen tehtävänä on:

1) edistää mediakasvatusta, lasten mediataitoja ja lapsille turvallisen mediaympäristön kehittämistä yhteistyössä muiden viranomaisten ja toimialan yhteisöjen kanssa;

2) toimia asiantuntijana lasten mediaympäristön kehityksessä ja edistää toimialaan liittyvää tutkimusta sekä seurata alan kansainvälistä kehitystä;

3) tiedottaa lapsia ja mediaa koskevista asioista;

4) vastata kuvaohjelmaluokittelijoiden koulutuksesta ja kertauskoulutuksesta;

5) hoitaa ne muut tehtävät, jotka sille laissa tai valtioneuvoston asetuksessa erikseen säädetään tai jotka opetus- ja kulttuuriministeriö sille antaa.

3 §

Johtaja

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskusta johtaa johtaja. Keskuksella on työjärjestys, jonka johtaja vahvistaa.

Johtaja ratkaisee myös muut keskuksen asiat, joita ei ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty keskuksen muun virkamiehen ratkaistaviksi.

Johtajan tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Neuvottelukunta

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksessa on neuvottelukunta, jonka tehtävänä on tukea ja kehittää keskuksen toimintaa sekä tehdä aloitteita ja edistää yhteistyötä toimialalla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää neuvottelukuntaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan puheenjohtajan ja enintään 12 muuta jäsentä. Neuvottelukunta valitsee itselleen varapuheenjohtajan. Neuvottelukunnassa tulee olla monipuolinen lapsen kehityksen, mediakasvatuksen, kuvaohjelma-alan ja toimialan tutkimuksen asiantuntemus.

Neuvottelukunnan tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Kuvaohjelmaluokittelijarekisteri

Kuvaohjelmalaissa tarkoitetun valvontatehtävän toteuttamiseksi Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus ylläpitää kuvaohjelmaluokittelijoista automaattisen tietojenkäsittelyn avulla kuvaohjelmaluokittelijarekisteriä, johon merkitään:

- 1) kuvaohjelmaluokittelijan nimi;
- 2) luokittelijan yhteystiedot;
- 3) luokittelijaksi hyväksymisen voimassaoloaika;
- 4) mahdollinen kuvaohjelmalain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettu varoitus.

Kuvaohjelmaluokittelijarekisteristä voidaan pitää sähköisesti kaikkien saatavilla otetta, jossa näkyvät 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut asiat.

Rekisteriin merkityt tiedot säilytetään viisi vuotta sen vuoden lopusta, jolloin luokittelijaksi hyväksymisen voimassaoloaika on päättynyt.

Muilta osin rekisteritietojen ja niihin liittyvien asiakirjojen salassapidosta ja luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja muusta henkilötietojen käsittelystä henkilötietolaissa (523/1999).

6 §

Luokitteluohjelmisto

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus ylläpitää ja kehittää luokitteluohjelmistoa, jonka avulla kuvaohjelmalaissa tarkoitettu kuvaohjelmien luokittelu toteutetaan.

7 §

Lahjoitus- ja testamenttivarat

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus voi ottaa vastaan lahjoitus- ja testamenttivaroja.

8 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen henkilöstöstä, virkojen täyttämisestä ja kelpoisuusvaatimuksista, virkamiesten tehtävistä ja muusta hallinnosta sekä valtion edustamisesta tuomioistuimissa ja muissa virastoissa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tarkempia määräyksiä virkamiesten tehtävistä ja sijaisista, asioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta, ilman esittelyä ratkaistavista asioista sekä muusta sisäisestä hallinnosta voidaan antaa keskuksen työjärjestyksessä.

9 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan Valtion elokuvatarkastamosta annettu laki (776/2000), jäljempänä *kumottava laki*.

Kumottavassa laissa tarkoitettu Valtion elokuvatarkastamo muuttuu tässä laissa tarkoitetuksi Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskukseksi. Valtion elokuvatarkastamon virkasuhteinen henkilöstö siirtyy Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen henkilöstöksi. Määräaikainen hen-

kilöstö siirtyy keskuksen määräaikaisen palvelussuhteensa keston ajaksi. Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä aiempaan palvelussuhteeseen liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 19 §, sellaisena kuin se on laissa 306/2010, seuraavasti:

19 §

Lapsen kehitykselle haitalliset ohjelmat

ohjelmapalveluissa säädetään kuvaohjelmalais-
sa (/).

Lapsen kehitykselle haitallisten ohjelmien
tarjoamisesta televisiotoiminnassa ja tilaus-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

rikoslain 17 luvun 17 ja 18 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 17 luvun 17 ja 18 b §, sellaisina kuin ne ovat, 17 § laeissa 563/1998 ja 777/2000 ja 18 b § laissa 650/2004, seuraavasti:

17 luku

Rikoksista yleistä järjestystä vastaan

17 §

Väkivaltakuvauksen levittäminen

Joka pitää kaupan tai vuokrattavana tai levittää tai muulla tavoin tarjoaa tai pitää saatavilla

taikka siinä tarkoituksessa valmistaa tai tuo maahan elokuvia tai muita kuvaohjelmia taikka sellaisia sisältäviä tallenteita tai tiedostoja, joissa esitetään raakaa väkivaltaa, on tuomittava väkivaltakuvauksen levittämisestä sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos väkivallan esittämistä on elokuvan tai muun kuvaohjelman tai tallenteen tai tiedoston tiedonvä-

litystä palvelevan luonteen taikka ilmeisen taiteellisen arvon vuoksi pidettävä perusteltuna.

18 b §

Kuvaohjelman laitton esittäminen tai levittäminen alaikäiselle

Joka kahdeksatoista vuotta nuoremmalle julkisesti esittää tai levittää taikka muulla tavoin tarjoaa taikka pitää hänen saatavillaan

1) vastoin kuvaohjelmalain (/) 5 §:n 1 momentissa säädettyä kuvaohjelman, jota ei ole luokiteltu tai jolle ei ole annettu ikärajaa 18 ja

jossa tai jonka yhteydessä ei ole selvästi havaittavia merkintöjä tai

2) vastoin 1 kohdassa mainitun lain 6 §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa kuvaohjelman, jonka ikäraja on 18,

on tuomittava *kuvaohjelman laittomasta esittämisestä tai levittämisestä alaikäiselle* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 543/2011, seuraavasti:

6 §

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, yksityinen henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä voidakseen ryhtyä sellaiseen tehtävään, johon pysyväisluontoisesti ja olennaisesti kuuluu työskentelyä alaikäisten parissa ja jossa ote on lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) mukaan toimitettava työnantajalle tai viranomaiselle. Otteeseen merkitään tiedot päätöksestä, jolla henkilö on tuomittu rikoslain 17 luvun 18, 18 a tai 19 §:ssä tarkoitettua sukupuolisiveellisyyttä loukkaavasta teosta, 20 luvussa tarkoitettua seksuaalirikoksesta, 21 luvun 1 §:n nojalla taposta, 2 §:n nojalla murhasta, 3 §:n nojalla surmasta tai 6 §:n nojalla törkeästä pahoinpitelystä, 31 luvun 2 §:n nojalla törkeästä ryös-

töstä taikka 50 luvussa tarkoitetuista huumausainerikoksista. Otteeseen merkitään myös tiedot päätöksestä, jolla henkilö on aikaisemmin voimassa olleen lain nojalla tuomittu vastaavasta rikoksesta. Ote on maksuton. Henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä myös voidakseen toimia kuvaohjelmalain (/) mukaisena kuvaohjelmaluokittelijana. Tällöin otteeseen merkitään edellä mainittujen tietojen lisäksi tiedot päätöksestä, jolla henkilö on tuomittu rikoslain 17 luvun 17 §:ssä tarkoitettua väkivalta-kuvauksen levittämisestä tai rikoslain 17 luvun 18 b §:ssä tarkoitettua kuvaohjelman laittomasta esittämisestä tai levittämisestä alaikäiselle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

EV 348/2010 vp — HE 190/2010 vp

Helsingissä 15 päivänä maaliskuuta 2011
